

De Bibliotheek in beeld | Jaaroverzicht 2024 | West Maas en Waal

Bibliotheek Rivierenland werkt voor negen gemeenten met 21 locaties. De rol van de bibliotheek is de afgelopen jaren flink veranderd. De bibliotheek is allang niet meer een plek waar het alleen draait om lezen en lenen. Onze opdracht is aangevuld met maatschappelijke opgaven.

Bibliotheek Rivierenland heeft daarmee 4 koerslijnen:

1. De robuuste lokale bibliotheek, als onze basis
2. De geletterde samenleving
3. Participatie in de informatiesamenleving
4. Een leven lang ontwikkelen

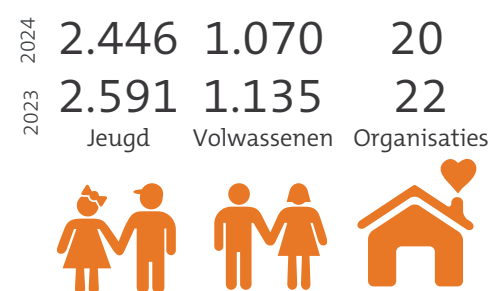
Wij werken met onze medewerkers en vrijwilligers samen aan gelijke kansen; goede basisvaardigheden dragen hieraan bij. De manier waarop we werken is ook sterk veranderd. We werken met landelijke programma's, maar hebben deze aangepast aan de behoeften in ons werkgebied met steeds als kader de grenzen en beperkingen die we in onze specifieke omgeving ervaren. Voor ons betekent dit dat de afgelopen jaren onze programma's hebben door ontwikkeld. Dit betekent dat we steeds beter inzicht hebben in de impact die we maken. Onze grootste doelgroep is hierbij jeugd. Waar je wieg staat bepaalt immers nog steeds welke kansen je krijgt. Omdat de middelen niet onbeperkt zijn hebben wij onze programma's toegespitst op die doelgroepen die onze hulp het hardst nodig hebben. Hiermee werken we aan kansengelijkheid en het versterken van vaardigheden waardoor inwoners zich beter kunnen redden in de maatschappij.

Op deze infographic vindt u onze resultaten over het jaar 2024. Wilt u meer lezen en uitgebreid inzoomen op wat wij in 2024 voor de gemeenschap betekend hebben, scan dan links onderin de QR-code voor een inhoudelijk verslag in de Jaarrekening 2024.

1. De robuuste lokale bibliotheek

lenen – verblijven – huiskamer – ontmoetingsplaats – werkplaats voor inwoners en community's – vraagbaak voor iedereen die hulp nodig heeft – community gedreven dienstverlening in kernen en wijken – collecties.

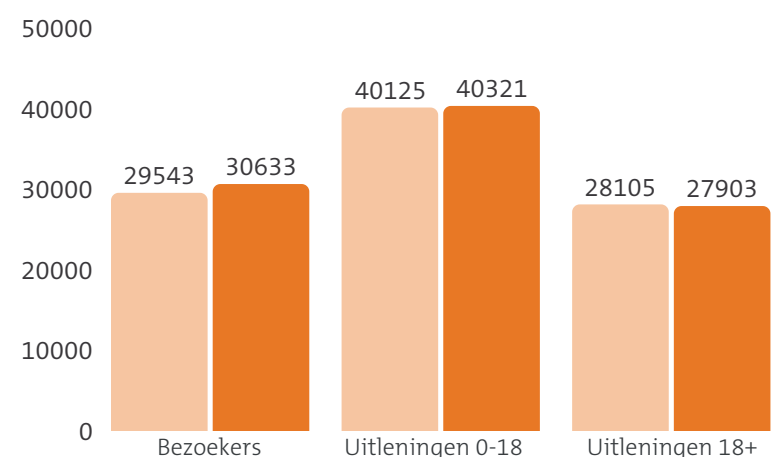
Ledenaantallen in 2023 en 2024

Trends en ontwikkelingen

Sinds Corona zien we een stijgende trend in het aantal leden, vooral jeugd. In heel Rivierenland zien we jaarlijks het aantal bezoekers toenemen. In 2024 waren er naast lokale promotie, landelijke reclamecampagnes voor de brede dienstverlening van de bieb en het Informatiepunt Digitale Overheid. Dit heeft merkbaar effect. Sinds Corona steeg het aantal uitleningen sterk. In 2024 stabiliseert dit. Uitleningen via de Online Bibliotheek blijven stijgen.

Bezoekers en uitleningen in 2023 en 2024

3. Participatie in de informatiesamenleving

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op ons leven. Wie niet in staat is om digitale middelen te gebruiken, kan niet of minder goed meedoen in de samenleving. Dit heeft effecten op de werkgelegenheid, voor het sociaal functioneren en voor het contact met de e-overheid. Hierbij staat digitale inclusie centraal: Het is van belang dat iedereen kan meedoen en kan profiteren van digitalisering. Als bibliotheek zetten we ons hiervoor in met:

- Informatiepunt Digitale Overheid
- Spreekuren Eerste Hulp Bij Online
- Diverse cursussen Digitale Vaardigheden
- Maakplaats activiteiten

Digitale inclusie:

Activiteitenprogramma basisvaardigheden

38	deelnemers 5 cursussen digitale vaardigheden
27	bezoekers spreekuren eerste hulp bij online
159	deelnemers 7 maatwerkactiviteiten
32	deelnemers 4 cursussen vanuit Mobiel Digi-Taalhuis

Informatiepunt Digitale Overheid

109 hulpvragen beantwoord

Lees meer over de impact van ons werk op de andere zijde.

Impact

2. Geletterde samenleving

Preventie laaggeletterdheid

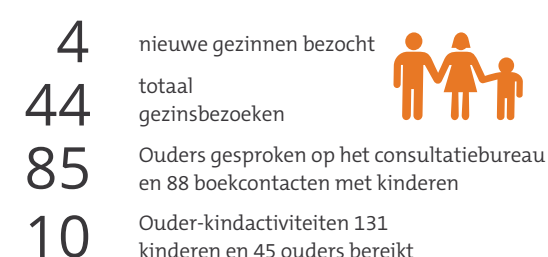
Gezinsaanpak 0-4 jaar

In de thuissituatie versterken we met Leesplezier Thuis de vaardigheden van ouders in de taal en leesopvoeding van hun kind. Daarnaast zijn we op regelmatige basis aanwezig op het consultatiebureau waar we ouders voorlichten over het belang van voorlezen en taal.

De Bibliotheek op School

Voor de leerlingen van 4 tot 12 jaar werken we in de groepen 3,4 en 6 op de basisscholen aan leesplezier van leerlingen in de groep. Daarnaast door middel van begeleidingstrajecten leesplezier met individuele leerlingen in leesgesprekken aan resultaten op het gebied van leesplezier en lezen. Gefinancierd door scholen VO werken we op een aantal scholen in de regio aan de leesvaardigheid van jongeren.

Gezinsaanpak: Leesplezier Thuis

VoorleesExpress

De Bibliotheek op school

Impact

Lees meer over de impact van ons werk op de andere zijde.

4. Een leven lang ontwikkelen

leer-, ontmoetings- en ontwikkelplek - zowel non-formeel als informeel leren - opdoen van basisvaardigheden - ontwikkeling door deelnemen aan activiteiten - ophalen en agenderen lokale issues en behoeften - samenwerking DigiTaalhuizen in het werkgebied - programmeren maatschappelijke thema's.

Het (Digi-)Taalhuis Gemeente West Maas en Waal is een netwerkorganisatie. De bibliotheek is een van de partners hierin en zorgt voor de Taalpuntcollectie.

De taalhuismedewerker van de bibliotheek houdt de collectie up-to-date. Daarnaast zorgt zij voor het werven van nieuwe taalvrijwilligers, ondersteunt zij de taaldocent van het ROC en levert een bijdrage aan promotionele activiteiten van het Taalhuis.

Op deze infographic vindt u onze resultaten over het jaar 2024. Wilt u meer lezen en uitgebreid inzoomen op wat wij in 2024 voor de gemeenschap betekend hebben, scan dan deze QR-code voor een inhoudelijk verslag in de Jaarrekening 2024.

In de buurt en vraaggericht: bibliotheekwerk in de kernen

Met 87 kernen, 14 wijken en vele buurtschappen is ons werkgebied een uitdaging. We bereiken niet iedereen met onze locaties, dus zijn we nog meer outreachend gaan werken. Iedereen moet op een zelfgekozen manier en tempo mee kunnen blijven doen, blijven leren en nieuwe inzichten opdoen. We hebben namelijk iedereen heel hard nodig in de nabije toekomst. Het gaat hierbij om formeel en non formeel leren, over ontmoeting en over toegang tot informatie, cultuur en kunst. Daarbij gaat het ook over het opdoen van basisvaardigheden en het doorontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan een blijvende inzetbaarheid. We zullen de basisvoorziening die de bibliotheek is dus moeten uitbreiden naar alle kernen en wijken in ons werkgebied. Om het verschil dat we maken met ons bibliotheekwerk goed te kunnen aantonen, hebben we in 2024 verdere stappen gezet richting impact gericht werken.

Community library in de gemeente West Maas en Waal
De community librarian heeft diverse activiteiten en samenwerkingen opgezet in West Maas en Waal. Ze participeerde in wandelcafés, organiseerde cursussen en werkte samen met organisaties zoals Sociom en Ixta Noa. Er zijn plannen voor uitbreiding van bibliotheekactiviteiten in onder meer Alphen en Altforst en er is onderzoek gedaan naar de behoeften van jongeren. Samenwerkingen met zorggroepen en Tech-Lokaal zijn in gang gezet om digitale vaardigheden te verbeteren en ontwikkelen.

Impact

Data zijn enorm belangrijk in ons werk, we werken met subsidies en moeten daarom de effecten van ons werk duidelijk kunnen maken aan onze opdrachtgevers, maar ook aan de inwoners. In 2024 hebben we er stevig op ingezet om als organisatie nog meer impactgericht te gaan werken, zodat we het verschil dat we maken goed kunnen aantonen en we blijven leren van ons werk zodat we altijd bijsturen als dat nodig is.

Impact doorgaande leeslijn

Leesplezier Thuis
Binnen de gezinsaanpak zijn we in 2024 gestart met een paar kleinschalige impactmetingen. Op basis van interviews met 4 gezinnen die bezocht zijn, waar de leescoach samen met de ouders met Leesplezier Thuis aan de slag is gegaan, kunnen we een aantal effecten noemen, met dit voorbehoud dat het op deze schaal nog onvoldoende bewijs is om alle effecten te kunnen onderbouwen.

- De ouder is zich meer bewust van diens rol in de taalontwikkeling van het kind
- Kinderen worden lid van de Bibliotheek
- Ouders lezen van bijna niet naar structureel voor
- Ouders maken kennis met Bereslim, digitale prentenboeken
- Ouders laten kind zelf boeken uitzoeken
- Ouders benoemen in het dagelijks leven dingen (gebruiken meer taal met hun kind)

de Bibliotheek op school: leesgesprekken
In 2024 zijn we gestart met een eerste kleine impactmeting leesgesprekken. In 2025 wordt dit doorontwikkeld naar individuele begeleidingstrajecten leesplezier voor leerlingen die weinig tot geen leesmotivatie ervaren. De resultaten uit de eerste stappen richting impactmetingen op de leesgesprekken dragen bij aan het effect 'kinderen willen lezen' en 'kinderen praten over wat ze gelezen hebben'.

Impact maakplaatsactiviteiten

Binnen het project impactmanagement dat we in 2024 gestart zijn kunnen we betreffende de deelname aan de Maakplaats de volgende effecten noemen.

- Bezoekers leren omgaan met computerprogramma's/apparatuur
- Bezoekers worden uitgedaagd om iets nieuws te proberen
- Bezoekers hebben meer contact met anderen/leren nieuwe mensen kennen
- Bezoekers zijn gemotiveerd om meer te leren
- Bezoekers geven aan de activiteit 'leuk' te vinden

Impact informatiepunt digitale overheid

De meeste mensen komen naar het Informatiepunt Digitale Overheid omdat ze niet wisten hoe ze iets moesten regelen. Maar soms ook om uitleg te krijgen over een moeilijke brief of omdat ze niet weten bij welke organisatie ze moeten zijn met een vraag (route).

- 92% van de bezoekers geeft aan dat de vraag bij het IDO volledig beantwoord is (8% geeft aan deels beantwoord).
- 25% denkt de vraag of het probleem de volgende keer zelf te kunnen oplossen.
- 66% geeft aan de vraag of het probleem de volgende keer misschien zelf te kunnen oplossen.
- Ruim 8 op de 10 bezoekers hebben iets nieuws geleerd.

Impact digitale inclusie

Iets meer dan de helft van de deelnemers aan onze computercursussen is geen lid van de Bibliotheek. De motivatie van de deelnemers om mee te doen verschilt, bijvoorbeeld een nieuwe vaardigheid leren, nieuwe inzichten opdoen, er even tussen uit zijn of onder de mensen te zijn.

Klik en Tik

- 90% van de deelnemers geeft aan meer plezier te hebben in computergebruik en internet
- 88% durft er meer mee te doen
- 25% geeft aan door het volgen van de cursus beter te kunnen meedoen in de samenleving
- 47% van de deelnemers beantwoordt deze vraag met 'een beetje'.
- Ook denkt 62% beter contact te kunnen onderhouden met vrienden en familie door de cursus.

DigiSterker

- Informatie vinden op een website van de overheid (50%) en online een afspraak maken bij de gemeente (50%)
- 97% geeft aan beter te begrijpen hoe ze de digitale overheid kunnen gebruiken
- 89% denkt minder hulp nodig te hebben.
- 93% is minder bang om iets verkeerd te doen bij het gebruiken van de digitale overheid.
- 92% geeft aan zich veiliger te voelen om met de digitale overheid te werken door de cursus.

Community librarian - de lokale verbinder
De bibliotheek in West Maas en Waal was een belangrijk middelpunt van samenwerking in de gemeente. We werkten met diverse partners om activiteiten en initiatieven op te zetten die de gemeenschap ten goede kwamen. Zo was er een nauwe samenwerking met welzijnsorganisatie Sociom, waarbij Anja Valckx een vaste partner was. Samen organiseerden we wandelcafés en boden ze hulp bij belastingaangifte. Ook werd er gesproken over het verbeteren van digitale vaardigheden voor jongeren, waarbij ideeën werden uitgewisseld over hoe deze doelgroep beter bereikt kon worden.

Daarnaast waren er samenwerkingen met dorpshuizen, zoals De Hucht in Alphen en Hanzehuys in Maasbommel. Hier werden cursussen als Klik & Tik en Digisterker aangeboden, en werd gekeken naar manieren om meer bibliotheekactiviteiten op locatie te organiseren. In Beneden-Leeuwen ontstonden mooie initiatieven met organisaties als Ixta Noa, RivierenlandWerkt en Tech-Lokaal, waarbij thema's als mentale gezondheid, werkhulp en technologische vaardigheden centraal stonden.

Ook op het gebied van cultuur en educatie zocht de bibliotheek de samenwerking op. Met Museum Tweestromenland werden mogelijkheden besproken voor gezamenlijke programma's, terwijl met stichting Blend in Wamel plannen werden gesmeed om de leefbaarheid in het dorp te vergroten door diverse activiteiten te organiseren. Zelfs vakantieactiviteiten voor kinderen die een steuntje in de rug konden gebruiken werden opgezet in samenwerking met Buurtgezinnen, IVN en andere partners.

Deze samenwerkingen toonden aan hoe de bibliotheek niet alleen een plek was om boeken te lenen, maar ook een verbindende factor vormde binnen de gemeenschap. Door krachten te bundelen met lokale organisaties en dorpshuizen wist men een breed scala aan activiteiten op te zetten dat aansloot bij de behoeften van inwoners van alle leeftijden.

Wat vinden bezoekers van de Bibliotheek?

In 2024 is er een uitgebreid publieksonderzoek uitgevoerd, waarin we zo'n 3.000 respondenten telden. De resultaten worden gebruikt voor verbetering van de dienstverlening en geeft inzicht in de mate van impact die de bibliotheek maakt in de levens van inwoners. Belangrijke indicatoren hierin zijn het Impact Compass Model en de Net Promoter Score (NPS).

Net Promoter Score: 32

De Net Promoter Score (NPS) meet klantloyaliteit door het verschil te berekenen tussen het percentage promotors (scores 9-10), neutralen (scores 7-8) en critici (scores 0-6), resulterend in een waarde tussen -100 en +100

Impact Compass Model*

Veilige haven

- Ontmoeten van andere mensen (3,22)
- Inzicht in het leven van anderen (3,63)
- Nieuwe of andere gesprekken met omgeving (3,35)

Gemeenschap

- Geeft stof tot nadenken (3,58)
- Breidt mijn kennis uit en verbreedt mijn blik (4)
- Helpt me om kritisch na te denken (3,26)

Perspectief

*Het model geeft de mate aan waarin de inwoners de Bibliotheek van invloed achten op de genoemde vier dimensies die weer bestaan uit drie subonderwerpen. 2-3 enige mate van impact, 3-4 veel impact 4-5 erg veel impact..

5.0
4.0
3.0
2.0
1.0
0.0

Ik voel me goed in de Bibliotheek (4,35)
De Bibliotheek wekt emoties op (3,33)
Onderdompelen en concentreren (3,38)

De Bibliotheek inspireert me (3,55)
Nieuwe dingen geleerd (2,82)
Motiveert me om iets nieuws te proberen (3,53)

Zoveel te doen in en om de Bibliotheek
De bibliotheken in West Maas en Waal boden veel meer dan alleen boeken. Ze waren een dynamisch centrum waar inwoners terecht konden voor cursussen, workshops en evenementen. Zo werden er regelmatig cursussen digitale vaardigheden georganiseerd, zoals Klik & Tik en Digisterker. Deze cursussen hielpen inwoners om beter om te gaan met technologie en de digitale overheid, iets wat steeds belangrijker werd in het dagelijks leven.

Daarnaast waren er tal van activiteiten gericht op specifieke doelgroepen. Voor kinderen die niet op vakantie konden, werden inspirerende middagen georganiseerd tijdens schoolvakanties. Van natuurmandala's maken tot soep koken: deze activiteiten combineerden plezier, educatie en ontmoeting. Ook voor jongeren waren er initiatieven, zoals het inzetten van de Mobiele MaakPlaats tijdens evenementen, waar zij creatief aan de slag konden gaan met technologie.

Voor volwassenen waren er lezingen tijdens de Maand van de Geschiedenis en evenementen zoals 'Zo leef ik graag', waar thema's als mentale gezondheid centraal stonden. Ook werd er gewerkt aan projecten rondom mantelzorgers en ouderen, waarbij digitale vaardigheden een belangrijke rol speelden. Zo werd bijvoorbeeld gekeken naar manieren om cliënten van zorggroep Maas & Waal te ondersteunen bij het gebruik van zorgapps. In dorpshuizen zoals De Dulper in Boven-Leeuwen of VTC in Wamel was altijd wel iets te doen. Of het nu ging om wandelcafés, ontmoetingen of creatieve workshops: de bibliotheek speelde een actieve rol in het faciliteren én ondersteunen van deze activiteiten.